

Otevření Kliniky adiktologie 1. LF UK a VFN

---

tisková zpráva ke konferenci dne 3. dubna 2012

Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze vznikla spojením Centra adiktologie Psychiatrické Kliniky 1. LF UK a VFN v Praze a Oddělení pro léčbu závislostí VFN v Praze. Jde na tomto poli o zcela unikátní spojení dvou doposud samostatných pracovišť, zahrnujících jak lékařskou, tak nelékařskou část profesí, pohybujících se v tomto nově se konstituujícím oboru. Právě díky propojení lékařské i nelékařské části se klinika stala koncepčně ojedinělým pracovištěm svého druhu ve střední Evropě a průkopníkem integrativního přístupu jak z hlediska diagnostiky, tak preventivně-léčebné péče a sektoru vymáhání práva nebo drogové politiky. Jedná se o pracoviště, na kterém jsou testovány nejnovější přístupy a léčebné metody. Pracoviště vytváří a testuje nejen nové intervence, ale též poskytuje metodickou a školicí/tréninkovou podporu doma i v zahraničí. Klinika se díky kontinuitě aktivit Centra adiktologie stala dominantním vzdělavatelem v oboru adiktologie v ČR a největší výzkumnou institucí v tomto oboru v ČR.

V roce 1948 bylo v budově u kostela sv. Apolináře založeno MUDr. Jaroslavem Skálou protialkoholní oddělení psychiatrické kliniky lékařské fakulty University Karlovy. K léčbě byli přijímáni zejména pacienti závislí na alkoholu. Oddělení se postupně rozšiřovalo o další lůžka a oddělení. Součástí oddělení v Apolináři se od roku 1951 stala protialkoholní záchytná stanice. Jako zdravotnická instituce byla pražská záchytná prvním zařízením svého druhu na světě. Záchytná byla v Apolináři až do roku 1993, kdy byla přemístěna do jiné nemocnice a na místo ní vzniklo první detoxifikační lůžkové oddělení v ČR. Na tomto oddělení se léčí pacienti s odvykacími stavy (abstinenčními syndromy) v úvodu léčby závislostí. V roce 1967 bylo v Apolináři otevřeno Středisko pro děti, mládež a rodinu, které sloužilo současně jako krajská ordinace pro mladistvé s problémy, působenými alkoholem a jinými drogami. Od roku 1971 začala pracovat pobočka pro léčbu žen v Lojovicích, první zařízení svého druhu v naší zemi. Po přemístění tohoto oddělení do Prahy pokračuje dále komplexní léčba závislých žen v rámci samostatného oddělení u Apolináře, kde od roku 1948 nepřetržitě funguje mužské lůžkové oddělení. Svoji činnost zde provozuje také socioterapeutický klub „KLUS“ (rovněž s nejdelší historií v zemi, od r. 1948).

Z protialkoholního oddělení se později konstituovalo Oddělení léčby závislostí Všeobecné fakultní nemocnice (Apolinář, 20 lůžek), kde se léčili i pacienti, závislí na jiných drogách. Toto oddělení se dále rozšířilo o několik ambulantních programů: v roce 1996 jsme otevřeli specializovanou ambulanci pro pacienty závislé na alkoholu, v následujícím roce (1997) zahájil v Apolináři svoji činnost první metadonový substituční program na území ČR a v roce 2002 byla otevřena ambulance pro pacienty závislé na nealkoholových drogách. Vedle léčby pacientů a výuky budoucích lékařů, psychologů, adiktologů a jiných zdravotníků se v Apolináři realizovaly také klinické výzkumy, zaměřené zejména na léčbu závislostí. Své sídlo zde má také Společnost pro návykové nemoci ČLS JEP, která zde koná pravidelné pracovní schůze s přednáškami z oblasti prevence, výzkumu a léčby závislostí. Apolinář je nejstarší, nepřetržitě fungující zařízení pro léčbu závislostí v České republice, které bylo modelem pro většinu později založených institucí v naší zemi. Nejde však jen o „historický aspekt“, Apolinář je stále vnímán jako vzorové špičkové pracoviště, o čemž svědčí každoroční velký počet stážistů z různých pracovišť. Logickým vyústěním všech uvedených aktivit byla snaha pokračovatelů

v díle Jaroslava Skály o založení klinického pracoviště. K tomu došlo počátkem roku 2012, kdy spojením Oddělení léčby závislostí VFN a Centra adiktologie 1. LF UK vznikla Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN.

Hlavní činnost kliniky je rozdělena do celkem čtyř oblastí, respektujících jak původní činnost obou subjektů, z nichž klinika byla složena, tak novou podobu vzniklou synergickým efektem díky propojení jejich činností jak obsahově, tak především personálně:

- a) Klinický provoz zahrnuje 7 současných oddělení OPZ VFN v Praze:
  - Lůžkové oddělení muži (LOM),
  - Lůžkové oddělení ženy (LOŽ),
  - Detoxifikační oddělení (DET),
  - Centrum metadonové substituce (MET),
  - Ambulance pro alkoholové závislosti (ALKO),
  - Ambulance pro nealkoholové závislosti (TOXI),
  - Centrum pro psychoterapii a rodinnou terapii (CPRT).

- b) Pregraduální výukové programy:
  - výuka studentů medicíny a stomatology v oboru adiktologie v rámci širšího rámce oboru psychiatrie,
  - pregraduální výuka v bakalářském a magisterském oboru adiktologie (prezenční a kombinovaná forma výuky v českém jazyce).

- c) Vědecko-výzkumná činnost a postgraduální výuka v oboru adiktologie (ve fázi akreditace), včetně zahraniční spolupráce v této oblasti. Zde existují dnes 3 Centra:
  - Centrum primární prevence užívání návykových látek,
  - Centrum diagnostiky, terapie a rehabilitace poruch a onemocnění spojených s užíváním návykových látek,
  - Centrum pro studium trestně-právních a kriminologických souvislostí s užíváním návykových látek a harm reduction intervence

- d) Celoživotní vzdělávání a rozvojové projektu v oboru adiktologie.

V současné době vrcholí přípravy na otevření magisterského studia adiktologie v kombinované formě a akreditace postgraduálního (PGS) studia adiktologie, které by v případě úspěšné akreditace bylo provozováno též v anglickém jazyce.

doc. PhDr. Michal Miovský, Ph.D.
přednosta Kliniky adiktologie 1. LF UK a VFN
mmiovsky@adiktologie.cz

prim. MUDr. Petr Popov
primář Kliniky adiktologie 1. LF UK a VFN
petr.popov@vfn.cz